

Cal Codonyet

L'Espunyola

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la zona del Cint, a l'àrea central del municipi
Emplaçament Aprox. km 134 de la C-26 trobem un trencall al costat sud, ens porta fins la casa.

Coordenades:

Latitud: 42.05166
Longitud: 1.74389
UTM Est (X): 396055
UTM Nord (Y): 4656275

Classificació

Número de fitxa 08078 - 8
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVI-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA NÚM. 3305
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08077A012000020000HG
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dt., 01/06/2010 - 02:00

Descripció

Gran masia situada en una àrea planera que s'estén a prop de la zona del Cint. La casa està situada a peu del camí ramader, i de fet era un punt on es podien aturar els ramats a fer dormida en el trajecte del camí. La casa és de planta irregular, resultat de les diferents ampliacions i modificacions que ha experimentat al llarg dels anys. Està formada per planta baixa, primera i golfes, té coberta a dos vessants amb el carener paral·lel a la façana principal; excepte el cos més sud que té un nivell menys i coberta a tres aigües. La façana principal està orientada cap al sud-est, és on trobem la porta principal d'accés, és una gran portalada adovellada d'arc de mig punt formada per peces de pedra ben tallada i polida amb els angles treballats en bisell; al costat de ponent de la porta adovellada hi ha una altra porta d'accés, és molt àmplia i formada per llinda plana de fusta i grans carreus als muntants. Actualment la casa a més compta amb un altre accés a través de la façana posterior, un garatge. Pel que fa a les finestres, a planta baixa, són les característiques petites finestretes de contorn de carreus; a planta primera hi ha algunes finestres que són emmarcades en carreus de pedra picada i polida amb llinda plana monolítica que són de factura recent, junt amb altres de contorn de maó; es conserven però algunes d'originals, a la façana principal n'hi ha les dues més interessants, ambdues són de llinda plana monolítica sobre brancal de carreus ben treballats i ampit ""sobresortit", tot amb motllures al contorn, la de més al sud, a la llinda fa una motllura com a mode de guardapols i a sobre dues carotes en baixrelleu. Tot i que en el parament dels murs es poden diferenciar varies fases constructives, es deu més al fet de que són visibles les cantoneres que assenyalen les estructures més antigues, o traces d'esquerdes, que no pas per l'acabat dels mateixos paraments, ja les característiques dels diferents aparells són força similars; en conjunt són formats per pedres irregulars de mides i formes diverses junt amb alguns carreus tant sols desbastats, en algunes parts les pedres són més ben tallades i més ben col·locades, i a les cantoneres carreus tant sols desbastats, en general peces allargades, tot i que per exemple en la remunta del costat més sud-est són peces clarament més grans i quadrangulars. A grans trets, i amb alguns dubtes, podem parlar d'una estructura central més antiga la qual posteriorment s'amplia a costat i costat, i més tard en alçada. A més, sembla que en algun moment, la casa potser va patir un esfondrament de la part de l'angle més de ponent, ja que la traça d'unes esquerdes així semblen indicar-ho. La casa es troba totalment reformada i adaptada a les noves necessitats. A l'interior, es conserven dos espais de planta baixa coberts en volta encofrada en pedra, l'un és a la part de llevant, i disposada paral·lela a la façana principal, i l'altre és a l'espai del pastador, que es correspon amb el cos adossat al costat sud-est, en aquest espai s'hi conserva la boca del forn de pa, avui tapiada. A l'exterior, la masia es complementa amb diversos coberts, pallers, i annexes destinats a magatzem i bestiar essencialment.

Observacions:

(Continuació) Al costat nord-oest de la casa hi ha un porxo de dues plantes (tot i que actualment no té el forjat interior) i coberta a dos vessants, la façana principal és orientada cap al sud i és en la qual hi ha les diferents obertures, són de factura recent excepte la situada al costat més al sud-est i a nivell de planta baixa, és una porta de llinda en arc de mig punt lleugerament rebaixat, format per dovelles de pedra treballada i polida, i suportada en muntants de carreus de pedra amb el mateix acabat, tenen els angles tallats al bisell. Els murs són bastits en pedra, i interiorment el cobert tant sols té un gran pilar central fet també en pedra (en el catàleg de masies aquest cobert es correspon a l'edificació adjunta 1). Segons informacions orals, sembla que en algun període aquest cobert va funcionar com a masoveria. Entre aquest cobert i la casa hi ha l'àmplia era enrajolada. Un altre edifici a destacar és al costat sud-oest, és una construcció de dues plantes, cobert a dos vessants i amb la façana principal orientada al sud-oest. És de murs de pedra, amb cantoneres de carreus de pedra picada i polida a la planta baixa i cantoneres de maó massís a la planta superior (potser que respongui a dues fases constructives). Està construït adossat al terreny en desnivell, fet que li permet tenir accés a peu pla a les dues plantes, a la inferior a través d'una porta situada al centre de la façana principal i formada per muntants de pedra picada i llinda d'arc rebaixat fet de maó, i a la superior a través d'un altre cobert que s'hi accedeix des del pla de l'era. La resta d'obertures són finestres emmarcades en maó massís. L'interior de la planta baixa està cobert per tres voltes, perpendiculars a la façana principal, d'arc rebaixat de maó

posat de pla, i recolzades sobre els murs perimetrals i dos murs de càrrega interiors bastits en pedra, i en els quals hi ha dues grans obertures en cada cas fetes en maó massís formant arc rebaixat (en el catàleg de masies aquest cobert es correspon a l'edificació adjunta 2). Al costat sud i est de la casa hi ha Cal Codonyet Nou.

Història

La primera referència documental coneguda del mas la trobem en el fogatge del 1553 referent a "Castell Cera, Capolat, Lo Cint y Parrochias Abjacentes" en el qual hi consten Pere Codonyer.

En el Capbreu del Cint, Capolat i Castelló fet a ordres del Duc de Medinaceli, pres per Josep Thomasa Garrigó, notari de Cardona datat entre el 1789 i 1793 (ACA, Notarial, Cardona, Ca-1.046, fol. 11-13) figura com a propietari del Mas Codonyet, Ramon de Tord i de Pedrolo, noble de la ciutat de Berga, el qual juntament amb la descripció de Cal Codonyet dóna constància del Mas Bonany i d'una peça de terra del Mas Trasserra. El Mas Codonyet consta com habitat, i el Mas Bonany com a rònc.

En el llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. nº63. 1856 nº 32" (ACBR), on hi figura una referència poc entenedora que pot correspondre a la Masia Codonyet, hi consta Antoni Fíguls. Posteriorment, al 1886 en el document de "Cumpliment pascual de la parroquia del Cint Any 1886", apareix la casa la Codonyet, i s'hi citen Ramon Planas, Teresa, Isidre, Josep, Andreu, Jaume, Josefa i Maria. En cap de les referències documentals, es distingeix Cal Codonyet Vell i Nou, ni tant sols en les esmentades del segle XIX.

A la primera inscripció del registre de la propietat de la finca Codonyet i Bonany consta com a propietat del Duc de Medinaceli i del seu pare, un altre Duc.

Bibliografia

IGLESIAS, Josep (1979). El Fogatge de 1553. Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona.

Inventari del Patrimoni Arquitectònic, núm. 3305. Generalitat de Catalunya.

SERRA, Rosa. (et al.) (1991). Guia d'Art del Berguedà. Ed. Consell Comarcal del Berguedà Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà, Berga.

VV.AA. (1994:137-141). "Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà", vol.5, Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

